

Ha tizenegy fiam lenne...

Talán nem róják meg a Labdarúgás szerkesztőségét az olvasók, ha mi is meglovgoljuk a „Polgár-hullámot”. Azt ugyebár nem szükséges bizonygatni, hogy Polgár László, a három sakkolimpiai bajnok kislány édesapja kiváló menedzser. Nomármost, lapunk egy korábbi interjújából kiderült, hogy az edzői, menedzseri képességek nem „sportág-specifikusak” — Széchy Tamás, az úszópápa fogalmazott így. De ha ez igaz, akkor miért ne játszunk el a gondolat-
tal: mihez kezdene Polgár papa, ha nem három lánya, hanem tizenegy fia lenne...

Meg kell mondanom, óriási szerencsénk volt. Véletlenül éppen azon a napon kerestük fel Semmelweis utcai otthonában Polgár Lászlót, amikor már hazatért egy NSZK-beli forgatásról, de még nem indult el három lányával és feleségével a mexikói Mazatlanba, az aktív sakk világbajnokságra. A három ifjú hölgy természetesen sakkozott a másik szobában — Benkő Pál nemzetközi nagymesterrel, állandó segítőjünkkel —, mi pedig egy másik sportágról kezdtünk beszélgetni...

— Valamikor én is futballoztam, nagyon szerettem a labdarúgást — emlékezett Polgár László, akinél ez a „valamikor” nem is olyan régi multat jelent, hiszen még csak 42 éves, noha tekintélyes, őszülő szakállával némileg többet mutat. — Lelkes szurkoló voltam, az MTK-é, sőt, még saját csapatot is szerveztem.

— Nocsak!

— Igen, két-három évig edzősködtem, még bajnokságot is nyertünk! Fantasztikus játékosaim voltak, ha akkoriban mások egy kicsit jobban odafigyelnek, ezek a fiúk sokra vihették volna. 1973-ban három játékosom volt a budapesti középiskolás válogatottban. Egyébként a fővárosi 2. számú ipartitanuló intézet kollégiumának voltam a nevelőtanára, ott hoztam össze ezt az együttest. De nem csak labdarúgó

A labdarúgás volt az első szerelmem

MAKÓ ÉVA felvételei

csapatot szerveztem, egész jó asztaliteniszesezők kerültek ki a kezem alól.

— Akkor nem csoda, hogy a lányaid asztaliteniszben is jeleskednek.

— Vadóban nem, bár a sakk mellett eleinte sokáig a foci maradt a kiegészítő sportjuk. Amikor még a Szigony utcában laktunk, volt a szomszédban egy nagy játszótér, ott rúgta a család a labdát. Itt, a Belváros közepén sajnos nincs lehetőség a futballra. Egyébként nálunk családi hagyományai vannak a sportágnak. Édesapám — aki ma már 90 éves — annak idején Gyöngyösön hosszú éveken át igazolt labdarúgó volt. Szóval, a Semmelweis utcában nincs „dühöngő”, ezért kötöttünk ki a ping-pong mellett.

— Akik látták játszani a lányokat, azt mondják, asztaliteniszben is sokra vinnék.

— Pillanatnyilag körülbelül NB II-es szinten lehetnek...

Itt egy pillanatra megszakad a beszélgetés, amíg a

fényképek készülnek. Ezalatt Polgár László eltűnődik...

— Pedig micsoda játékosaim voltak! Ha akkor egy kis támogatást kapok, talán még válogatott futballistákat is nevelhettem volna azokból a fiúkból. Így azonban elvesztek a labdarúgás számára.

— Úgy látom, a foci mindig is szívügyed volt...

— Nem is titkolom, az iskolai csapatommal is munkaidőn kívül, tényleg csak sportszeretetről foglalkoztam.

— Jártál NB I-es mérkőzésekre?

— Valamikor igen sokat, de szerencsére időben megszoktam róla. Később, amikor megszülettek a lányok, az idő már másra kellett.

— Kik voltak a kedvenceid?

— Én még akkor kezdtem meccsre járni, amikor Hidedgkuti, Sándor, Bozsik volt a sztár, később Benének, Albertnak tapsoltam, aztán velük nagyjából meg is szűnik, véget is ér a sor. Zsuzsa 1969-ben született, s attól kezdve a feleségemmel minden időnket a nagy kísérlet megvalósításának szenteltük.

— Miért éppen a sakkot választottátok eszköznek?

— Egy szellemi sportra volt szükség ahhoz, hogy bebizonyítsuk a női nem egyenrangúságát a férfiakal. A labdarúgás mégiscsak

furcsa lett volna erre a célra...

— Akkor külön szerencse, hogy három lányod született! De azért játszunk el a gondolattal: mihez kezdenél tizenegy fiúval?

— Ez bizony nem könnyű kérdés...

— Már ami az első lépéseket illeti, az sem...

— No igen, a szám egy kicsit nagy! De miért ne játszadozhatnánk a gondolattal?! Azt hiszem, belőlük is lehetne olyan sikeres sportolókat faragni, mint Zsuzsából, Juditból és Zsófiból.

— Mit kellene tenni?

— Azok a módszerek, amelyeket a lányaim nevelésénél alkalmaztam, egy futballcsapatra való fiú sportpályafutásának alakításakor is beválnának. A titok: rengeteg munka, céltudatosság és profi körülmények megteremtése.

— Ha történetesen te lennél a magyar labdarúgás első embere, hogyan dolgoznál?

— Az első dolgom az lenne, hogy teljhatalmat adnék Mezey Györgynek!

— Ismered őt személyesen?

— Nem, a labdarúgó-vezetők közül csak Somogyi Jenőt ismertem személyesen, még MTK-VM-es korából. Szóval, Mezeynek mindent megadnék, amit csak kér.

— Miért?

— Mert tudtommal ugyanazokat az elveket vallja, mint én.

— Melyek ezek az elvek?

— Az utánpótlás-nevelés széles körű kiterjesztése, mintegy nagyüzemi alapokra helyezése. Ez kulcskérdés, a tömegesítés a sikerek nyitja. Nézd, én a három lányommal fogtam egy kísérletbe, s mára mindhárman a világ legjobbjai közé kerültek. *Jutka a januári világranglistán első lesz 2560 ponttal, női sakkozónak még soha ennyi nem volt, s mögötte valószínűleg Zsuzsa lesz a második 2520-szal. A 2560 abszolút világcsúcs, ezzel már bőven be lehet kerülni a magyar férfi olimpiai csapatba.*

— Tehát, visszatérve a tömegesítésre: ha Magyarországon nem három gyerekkel foglalkoznának úgy, ahogy mi tettük *Zsuzsával, Jutkával és Zsófiával*, akkor el lehet képzelni, hol állnánk már sakkban. A világ tetején! Jó, mondhatja bárki, hogy Jutkáék különlegesen tehetségesek. Ez igaz, de nem tudhatjuk, hány rejtett tehetség jár-kezel az utcákon.

— Ez tehát az egyik elved, az utánpótlás-nevelés. És a másik?

— A profizmus, a profi szemléletmód. Az állami amatőrizmus, a félprofizmus — és még sorolhatnám e rossz emlékű elnevezéseket — semmi jóra nem vezet. Ha valaki sakkozik, akkor az

éljen abból, ha valaki futballista, az is éljen abból — ha tud! He nem, akkor nézzen más megélhetés után. De ha jól futballozik, akkor úgy is fizessék meg! De van még egy harmadik tényező is, amiről szintén szeretnék szót ejteni.

— Mi az?

— A sajtó szerepe. Sajnos, az a benyomásom, hogy a magyar sajtó a sportolók — most vegyük csak a futballistákat — tehetségukat nem hogy ápolja, ellenkezőleg, igyekszik azt kiölni belőlük.

— Hm...

— Ha két, megközelítőleg azonos képességű csapat játszik, az önbizalom megléte, illetve hiánya, két-három gól különbséget jelenthet. Vagy sakkban ugyanennyi pontot. Ott volt Szalonikiben a szovjet férficsapat. Minden mérkőzésükre úgy ültek le, hogy ők a világ legjobbjai. Ezt a tudatot nyilván ápolják is bennük. Természetesen utcahosszal nyertek. Az más kérdés, hogy valóban ők a világ legjobbjai...

— Elvállalnád a labdarúgó szövetségi kapitányi posztot?

— Nem, de azért van egy receptem, ami biztos, hogy beválna. Nagyon fiatal korban kezdenénk el foglalkozni a labdarúgó-palántákkal, körülbelül abban a korban, mint amikor a lányaim el-

kezdték sakkozni. (*Jutka például öt éves volt, amikor először vett figurát a kezébe — a szerk.)* Így aztán, mire 18—19 éves korba érnének, biztos, hogy lenne egy nagyszerű, fiatal válogatottunk!

— Ha már az előbb szóba került a profizmus: te mióta vagy „profi” menedzsere a lányaidnak?

— Úgy öt-hat éve, addig a feleségemmel együtt dolgoztunk, volt munkahelyünk. Jóval előrébb tarthatnának most a lányok, ha korábban minden energiánkat az ő fejlődésük szolgálatába tudtuk volna állítani.

— Ennek nyilván anyagi természetű akadályai voltak.

— Igen, a megélhetésünkért kellett dolgoznom. De a társadalomnak feltétlenül megérte volna, ha már előbb lehetővé teszi számunkra, hogy csak a sakkal foglalkozzunk. Persze még ma sem ideálisak a körülményeink. Hogy csak egy dolgot mondjak: az egyetlen *Benkő Pálon* kívül nincs komoly férfi sakkozó, aki hajlandó lenne — akár pénzért is — segíteni, edzeni a lányokat. Így nehéz fejlődni, ha csak állandóan egymással játszanak...

— Laci, mondjuk tíz évvel ezelőtt még nem lehetett előre látni, hogy Jutkáékból a világ legjobbjai lesznek...

— Sajnos, mi nem bízunk a tehetségeinkben. Legyenek azok sportolók vagy „civillek”...

— Az eredmények azt bizonyítják, menedzserek leg-

alább olyan kiváló vagy, mint a lányok sakkozónak. Am felmerül egy kérdés, óhatatlanul: nem fáradnak el Zsuzsáék? Nincsenek túlversenyeztetve?

— Kétségtelen, 1988-ban 15—16 versenyen játszottak. Ez sok. Az ideális 8—10 torna lenne. De a profi sakkozónak akkor kell sakkozni, amikor meghívást kap.

— De te nemcsak menedzser vagy, hanem apa is.

— Az az igazság, hogy semmi jelét nem tapasztalom annak, hogy fáradnának. Ha majd észreveszek bármi ilyesmit, azonnal beiktatok egy hosszabb szünetet, és ritkítom a fellépéseket. Szalonikiben például *Zsuzsa* végigjátszotta a 14 fordulót, és *Judit* is csak egy meccset hagyott ki. Azt se kellett volna, véleményem szerint *Tompa János* szövetségi kapitány indokolatlanul pihentette. Ha nem teszi, biztosabban nyerjük meg az olimpiát.

Amint az olvasó is látja, megint visszakanyarodtunk a sakkhoz. Ha valaki *Polgár Lászlóval* beszélget, ez elkerülhetetlen. Aki ismeri őt, az tudja: ezzel a témával ébred, ezzel fekszik. Nem sok hozzá hasonló megszállott sportember él Magyarországon. Szinte monomániás. Mégis meggyőződésem, hogy kiváló labdarúgó szövetségi kapitány válna belőle...

CH. GÁLL ANDRÁS